

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญตาราง	(12)
บทที่	
1. บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
3. ขอบเขตการศึกษา	4
4. วิธีการศึกษา.....	5
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. หลักความเป็นธรรมกับมาตรการ บรรเทาภาระภาษีของประเทศไทย	6
1. แนวคิดพื้นฐานและทัศนะว่าด้วยความยุติธรรม.....	6
1.1 แนวคิดพื้นฐานว่าด้วยความยุติธรรม.....	6
1.2 ทัศนะว่าด้วยความยุติธรรม	7
1.2.1 ทฤษฎีความยุติธรรมของอริสโตเติล (Aristotle).....	7
1.2.2 ทฤษฎีความยุติธรรมของจอห์น รอลส์ (John Rawls)	10
1.2.3 ทัศนะว่าด้วยความยุติธรรมกับ หลักความเป็นธรรมทางภาษีอากร	15

2. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางภาษีอากร.....	19
2.1 ความผูกพันของกฎหมายต่อความยุติธรรม	19
2.2 หลักความเป็นธรรมทางภาษีอากร	20
2.2.1 หลักความเสมอภาคทางภาษีอากร	20
2.2.2 ประเภทของหลักความเป็นธรรมทางภาษี	21
2.3 หลักความเป็นธรรมกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	31
2.3.1 ความหมายของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และเงินได้พึงประเมิน.....	31
2.3.2 หน่วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Tax unit).....	33
2.3.2.1 หน่วยบุคคล (Individual).....	33
2.3.2.2 หน่วยคู่สมรสหรือครอบครัว (Family).....	35
2.3.2.3 การกำหนดหน่วยภาษีของประเทศไทย	37
2.3.3 ฐานภาษี (Tax base)	38
2.3.3.1 ภาษีเงินได้รวมประเภท (Global income tax)	38
2.3.3.2 ภาษีเงินได้แยกประเภท (Schedular income tax).....	39
2.3.3.3 ฐานภาษีเงินได้ที่ใช้ในประเทศไทย.....	39
2.3.4 อัตราภาษี (Tax Rate)	40
2.3.4.1 อัตราก้าวหน้า (Progressive Tax Rate)	40
2.3.4.2 อัตราภาษีตามส่วน (Proportional Tax rate).....	41
2.3.4.3 อัตราภาษีถอยหลัง (Regressive Tax Rates)	41
3. มาตรการบรรเทาภาระภาษีในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	42
3.1 การหักค่าใช้จ่าย (Deduction).....	43
3.2 การยกเว้นเงินได้ (Income exclusions)	44
3.3 การหักลดหย่อนภาษีเงินได้ (Tax Allowance)	47
3.4 การเครดิตภาษี (Tax credits)	51
4. มาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย	53
4.1 มาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้านเศรษฐกิจ	53
4.1.1 มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	53
4.1.2 มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้เท่าที่จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัย	

สำหรับการประกันชีวิต	54
4.1.3 มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้เป็นค่าซื้อหน่วยลงทุน ในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว	55
4.1.4 มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในราชอาณาจักร	55
4.1.5 มาตรการยกเว้นภาษีและค่าลดหย่อนภาษีเงินได้ สำหรับ การกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัย.....	57
4.2 มาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้านสังคม	58
4.2.1 การอนุญาตให้หักลดหย่อนภาษีสำหรับเงินบริจาค.....	58
4.2.2 มาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อช่วยเหลือคนพิการ	59
4.2.3 มาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อสนับสนุนการศึกษา.....	60
4.2.4 มาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อสนับสนุนการอุปการะบิดามารดา	61
4.2.5 มาตรการยกเว้นภาษีเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ.....	63
4.2.6 มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้ในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund: RMF).....	63
3. การสร้างความเป็นธรรมโดยใช้มาตรการเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน ในสหรัฐอเมริกา	65
1. ความเป็นมาของมาตรการภาษีเงินได้ทางลบ (Negative Income Tax: NIT): รากฐานของมาตรการเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน (Earned Income Tax Credit:EITC).....	66
2. แนวคิด ความหมาย องค์ประกอบและหลักการทำงาน ของมาตรการภาษีเงินได้ทางลบ.....	72
2.1 แนวคิดของมาตรการภาษีเงินได้ทางลบ	72
2.2 ความหมายของภาษีเงินได้ทางลบ	75
2.3 องค์ประกอบและหลักการทำงานของมาตรการภาษีเงินได้ทางลบ ...	78
2.3.1 องค์ประกอบของมาตรการภาษีเงินได้ทางลบ (Characteristic of Negative Income Tax).....	83
2.3.2 หลักการทำงานของมาตรการภาษีเงินได้ทางลบ.....	84

3. ฐานภาษีเงินได้ทางลบ.....	87
4. หน่วยภาษีเงินได้ทางลบ (The unit of negative income tax).....	91
5. อัตราภาษีเงินได้ทางลบ (Negative Tax Rate).....	94
6. การทดลองใช้โครงการภาษีเงินได้ทางลบ (Negative income tax experiment)	97
7. ปัญหาของมาตรการภาษีเงินได้ทางลบ.....	99
7.1 ความมานะพยายามในการทำงาน (Incentives to work)	99
7.2 สภาวะที่ยุ่งยากซับซ้อนของมาตรการภาษีเงินได้ทางลบ (The dilemma of negative income tax)	101
7.3 ความเป็นธรรมของมาตรการภาษีเงินได้ทางลบ	103
7.4 ต้นทุนของการบริหารจัดการ	104
7.5 ปัญหาการบริหารจัดการ	108
8. มาตรการเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน (Earned Income Tax Credit; EITC).....	110
8.1 ความเป็นมาของมาตรการเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน....	110
8.2 วัตถุประสงค์และการทำงานของ EITC	112
8.3 ผลของการใช้มาตรการเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน.....	121
8.3.1 ผลกระทบของ EITC ต่อปัญหาความยากจน.....	122
8.3.2 ผลกระทบของ EITC ต่อแรงจูงใจในการทำงาน และความแตกต่างทางรายได้.....	123
8.3.3 ต้นทุนของการบริหารจัดการ.....	124
8.4 กฎเกณฑ์การใช้มาตรการเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน	126
8. 4.1 ความหมายของเงินได้เนื่องจากการทำงาน.....	127
8.4.2 อัตราเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน (The Earn Income Tax Rate)	129
8.4.3 จำนวนเงินได้ที่ผู้ใช้สิทธิมีสิทธิเครดิตภาษี เงินได้จากการทำงาน.....	130
8.4.4 เงื่อนไขการใช้สิทธิเครดิตภาษีเงินได้จากการทำงาน	131

4. ปัญหาสวัสดิการและปัญหาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการของประเทศไทย.....	141
1. ปัญหาสวัสดิการในประเทศไทย	142
1.1 ปัญหาการความเป็นธรรมของสวัสดิการในประเทศไทย.....	142
1.2 ปัญหาการขาดการตรวจสอบด้านรายได้ของผู้รับสวัสดิการ	145
1.3 มุมมองทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการ	150
2. ปัญหาความเป็นธรรมของมาตรการบรรเทาภาระภาษี ผลกระทบต่อการจัดสวัสดิการ	154
2.1 ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากดอกเบี้ย : การแยกจัดเก็บภาษีดอกเบี้ยในอัตราต่ำ	155
2.2 ปัญหาการความเป็นธรรมของค่าลดหย่อนภาษี	157
2.3 ปัญหาภาษีจากกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ	161
2.4 มาตรการบรรเทาภาระภาษี: ผลกระทบต่อผู้มีรายได้น้อย และคนยากจน สวัสดิการและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	169
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	179
1. บทสรุป	179
1.1 ปัญหาสวัสดิการในประเทศไทย.....	179
1.2 ปัญหาความเป็นธรรมของมาตรการบรรเทาภาระภาษี กับการจัดสวัสดิการ.....	182
2. ข้อเสนอแนะ.....	186
2.1 เสนอให้นำมาตรการเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน (Earned Income Tax Credit : EITC) มาใช้ควบคู่กับระบบ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	186
2.2 ประโยชน์ของมาตรการเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน (Earned Income Tax Credit : EITC).....	189
2.2.1 ประโยชน์ในแง่ความเป็นธรรมทางภาษีและสวัสดิการ	189

2.2.2 ประโยชน์ในแง่การบริหารงานของรัฐ และความโปร่งใสทางการคลัง.....	190
2.2.3 ประโยชน์ในแง่ทัศนคติ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์....	191
2.3 องค์ประกอบของมาตรการเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน (Earned Income Tax Credit).....	193
2.4 หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขของมาตรการ เครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน.....	201
2.4.1 ผู้มีสิทธิเครดิตภาษี.....	201
2.4.2 บุตรในความอุปการะเลี้ยงดู (Qualifying child (ren)).....	205
2.4.3 หน่วยภาษีสำหรับมาตรการ EITC.....	210
2.4.4 ประเภทของเงินได้ที่มีสิทธิเครดิตภาษี.....	211
2.5 ข้อจำกัดของมาตรการเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน.....	213
2.5.1 ปัญหาเรื่องแรงจูงใจในการทำงาน.....	213
2.5.2 การยื่นแบบแสดงรายการเงินได้ และการสำรวจข้อมูลประชากร.....	216
บรรณานุกรม.....	218